

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 3 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 1 fr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Vélünk összekötötésben levő hirdető-írdák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) bűldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Mit beszélnek a szomszédban.

Hontvármegyében fekvő Ipolyság városa e folyó évi augusztus 25-én nagy népgyűlést tartott és rezolúciót hozott arra nézve, hogy a városunkba helyezett m. kir. pénzügyigazgatóság Ipolyság részére rekuperáltassék.

Dicséretes és saját érdekeinek megóvására szolgáló törekvés, mely ellen senkisé sem szólhat fel mindaddig, míg az másnak érdekeibe nem ütközik.

Hanem a jelen esetben, midőn már a m. kir. pénzügyigazgatóság városunkban elhelyeztetett, és pedig nem könnyelműleg, hanem a dolgok természetesen rendje és a közérdekeknek komoly latbavetésével: engedjék meg tisztelt szomszédjaink, hogy a mint ők, úgy mi is kiléphessünk a nyilvánosság terére; mi is elmondhassuk azokat, melyek alapul szolgáltak, szolgálhattak annak, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság Lévára tétetett: hanc veniam danus, petimusque vicissim.

Hogy Hontvármegye s benne Ipolyság város minden időben és minden viszonyok között megállotta helyét s hiven teljesítette hazafiúi kötelességeit, az elien bizony senkinek sem lehet kifogása, vagy ellenvetése, hanem, mi úgy hisszük, hogy e tekintetben sem Barsvármegye, melynek kebelébe tartozunk, sem városunk nem vádoltathatik. erről a részről tehát egyformán állunk.

Hogy Ipolyság városa Hontvármegye székhelye, ezt elismerjük; s hogy városunk ennek híjával van: azt nem tagadjuk.

De hogy pusztán ezért birna Ipolyság több joggal a m. kir. pénzügyigazgatóságra, mint városunk, már azt kétségbe vonjuk. Igaz, hogy az 1889. évi XXVIII. a pénzügyi közgazgatás változtatásáról szóló törvény-cikk 3. §-a mondja, hogy „lehetőség minden vármegyei törvényhatóság

részéről külön pénzügyi igazgatóság állittatik fel.“

De megengedi azt, s illetve: „felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a belügyminiszterrel egyetértőleg egy pénzügyi igazgatóság hatáskörét több vármegye területére kiterjeszthesse.“ — A székhelyre nézve azonban a törvény semmi rendelkezést sem foglal magában.

Midőn tehát a m. kir. kormány a pénzügyigazgatás szervezésénél Lévát jelölte ki egyik helyül, bizony nem követett el törvény- és jog-sértést; mert semmi olyant nem vitt el Ipolyságról s Hontvármegyétől, a mi ott lett volna, vagy a mi őt törvény szerint megillette volna — kizárólag; — hogy az adófelügyelőség beolvadt a pénzügyigazgatóságba; az bizony nem volt soha a vármegyének kiegészítő része; egy állam kincstári intézmény volt az, melylyel a vármegye jogilag soha sem birt, soha sem rendelkezett.

Törvény és jogsértésről tehát szó sem lehet.

De ha a törvény nem sértetik, a mint ezt tisztelt szomszédjaink kimutatni nem is képesek, önként következik, hogy a panasznak, felszólalásnak a leghatalmasabb alapja: a jogosultság megszűnik.

Eltérve pedig a jogosultságtól, s támaszkodva a célszerűség s a közhasznóságra és közérdekekre, s mint tisztelt szomszédjaink rezolúciójuk harmadik pontjában érintik, hogy „Hontvármegyének 46 négyszög mérföldnyi területén: Ipolyság fejlődésénél fogva egy nagy vidék gazdasági érdekeit van hivatva emelni, országos tekintetek is már egy kormányzati egység területi központjával jelölik ki; s meglevő nagyszabású középületek e célra alkalmasá teszik, különösen

nyelvek kerekéinek mozgása is. Mint az éji ködök futó párázatait is lassankint elűzik a feljebb hágó nap sugarai, úgy itt is a fájdalom érzést, a pálinkából bevett adagok lassankint elnémították s oly kedélyhangulatot teremtettek, mely ezen mondatot igazolta: „holtnak holt a barátja. Mi kik Isten jövőtől élünk: éljünk bútól mentesen.“

A házigazdák s gazdasszonyok tudván, hogy a kínálás mozgatja a falusi ember kanalát, kését, villáját: minden asztalnál megjelentek s szívesen kínálták a vendégeket. Nem is volt ott panasz arra nézve, hogy valaki vonogatta volna magát az ételtől és italtól, mindenki hozzálátott gyomrának megtöltéséhez.

Ennek folytán a méhdöngéshez hasonló zugás, lármává, érthetetlen hangzavarrá fejlődött; a fájdalmat jelző komolyság vidámságra változott, az elébb bánatos, sápadt arcok piros színt nyertek, a bor lángja lobogott rajtuk.

Az étkezés végeztével — szokás szerint — az asszonyok „elkövetkeztek“ s megköszönvén a szíves ellátást, hazamentek.

Azonban a szintén készülődő férfiakat a fiatalabb Dobai marasztaló kérése:

— Atyámfiai! maradjanak még, van beszélgetésre való időnk. Ugy is ritkán lehetünk együtt; töltsük az időt épületes beszélgetéssel, — még helyhez kötötte. Mert hát az a boros üveg oly vonzerővel bír, hogy sok ember nem bír attól megválni, míg lát

oly várossal szemben, mely ezen feltételekkel nem bír.“

Hát, tisztelt szomszédjaink, mi lévaiak szintén azt tartjuk Ipolyságról, a mit Ipolyság mond itt rólunk.

Nos, kinek van, vagy lehet itt igazga?

Nézzük a statisztikát.

Hontvármegye 46 négyszögmérföld, Barsvármegye 49.

Ipolyság — az utolsó összeírás szerint — 283 házzal, 2755 lakossal bír.

Léva — ugyanezen összeírás szerint — 751 házzal, 6491 lakossal bír.

Ipolyság határterülete 3777 kat. hold.

Léva határterülete 4926 kat. hold.

Ipolyság évi államadója 28,069 forint; fogyasztási adója 5542 forint; együtt 33,611 forint.

Léva évi állami adója 63,622 frt; fogyasztási adója 12,177 frt; együtt: 74,799 forint.

Ridegek e számok az igaz, de megdönthetetlen argumentumul szolgálnak arra, hogy a parifikáció a két várostra nézve melyik részre billentheti az igazság serpenyőjét.

Azért, tisztelt szomszédjaink, a fenn is érintett rezolúció ránk vonatkozó pontját hajlandók vagyunk inkább a nemes felhevülés tulzásának, mint pozitív adatokon alapuló meggyőződésnek tulajdonítani.

Igaz, hogy üresedésben álló középületeink nincsenek, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság bérleti helyiségekben helyeztetik el, hanem azért e helyiség semmit sem enged bárminemű középületnek.

Hogy a magán lakások sok kívánni valót hagynak fenn, nem akarjuk tagadni; elismerjük provinciális helyzetünk alárendeltségét, építkezéseink bizony nem nagy, hanem kisvárosiasak; de igyekeztünk haladni a koral nem lankad, s megfeszített erővel törekszünk a konformnak minél kielégítőbb elérhetésére; s haladásunkat e részben

benne. Itt pedig mihelyt fogyott a bor, azonnal teli borosüvegek tétettek az asztalokra. Mivel tehát idő is volt a maradásra, bor is volt az ivásra: folyt a beszélgetés és az ivás tovább.

Ily helyzetben beteljesedett rajtuk a példabeszéd: „A sok mindenből megárt.“ Miután a bor harmadik poharát ismételve ürítették; feledtek but, bánatot; örömezmek ébredtek keblökben, vidám, kiesapongó kedv árja ragadta el, s nem emlékeztek arról, hogy szomorú háznál vannak; lakodalmi színezetű önviseletet mutattak.

Szeles János szájában már úgy járt a nyelve, mint mikor a harangot félre verik, s pohár köszöntőjének az lett a vége: „Éljen a halott.“ Halmosi András lehorgasztott fővel, behunytt szemmel világi nótát dúdolt.

A falu fülemüléje H. M. miután esze kikökkent rendes járásából, a szokottnál keményebb hangon halotti ének nótára ezen verset kezdte el:

„Meghalt a vén Dobai,
 Nincsen már benne pára.
 Vén volt ő, nem mostani,
 Nyugszik a föld gyomrába.
 Iszunk a bőre árát;
 Nem vallja senki kárát.“

És az ezét borba fulasztott kompánia teletorokkal mondta utána.

Majd Nyilas András, Subás Andrással beszélgetett; de mivel egyik sem bírta fejét, gyakran összeütötték fejüket. Az összeütést Subás készakarva tevésre magyarázván, torkon ragadta Nyilast; de a szomszéd-

senki kétségbe nem vonhatja; annál kevésbbé tisztelt szomszédjaink, ha összehasonlítják s kellőleg mérlegelik a fennebbi adatokat, s ha hozzáteszszük azt, hogy a mit ők még csak a jövőben akarnak tenni, t. i. kulturális intézeteiket szaporíttatni, azzal mi hála istennek 1815-től fogva rendelkezünk, s mindenkinek befogadására nyitva tartjuk, értjük a főgimnáziumot, pedig ezt saját erőnkől bírjuk.

Ingyenes helyiségeket és lakásokat korlátolt helyzetünknel fogva nem adhatunk, nem ajánlhatunk; licitációra menni nem kívánunk, mert ebben a kérdésnek igazságos megoldását nem látjuk, s érezzük, hogy inferioritásba esnénk; s ha ez elv a döntő körök által is életbe vezetettnek: ez esetben a mint mi, még inkább tisztelt szomszédjaink is mindig a rövidebbet huznák. E szerint Körömcz szabad kir. főbányaváros, mely a m. kir. pénzügyigazgatóság területén a leggazdagabb, s százezrekre menő jövedelemmel rendelkezik — ha a vásár megnyílnék — megvehetné mint Bars-, mint Hontvármegyének, — természetesen Ipolyság és Léva városát is odaértve, valamennyi állami intézményeit.

Szerencsére, mindnyájunknak ez az elv még nem domináló; a m. kir. kormány nál: „Cum grano salis“ itt-ott az állami kincstár érdekében könnyebbég kerestetik; de mint elv életben nincs s nem is lehet.

Nos, hát mi lehet az, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság Lévára helyeztetett?

A dolgok szükségképeni logikai rendje, mely az adminisztrációban felmerült és az állami kincstár érdeke, s a mint tisztelt szomszédjaink mondják: „a közönség közgazdasági, valamint a kormányzat egyszerűsítése s gyorsításának érdeke.“

Ugyanis Bars- és Hontvármegye-

dok lecsillapították. Átellenben Gyors István és Lazari Bálint felállva, dülöngő testtel s kézzel hadonázva dalolta ki-ki a maga nótáját; de Gyors megnehezeltvén Lazari, hogy kedves nótája elmondásában zavarja: dühös szavak hangoztatása mellett hajába kapott s a többiek alig engesztelheték meg.

A bor annyira erőt vett rajtuk, hogy egyik a háztalajra dült, a másik kívánszorgott a házból s az udvaron, vagy az utca porában nyult hosszan.

Csak az öregebb Dobai nem itta le magát. Az látta, hogy hajnalban a vendégek esve és kelve, kalappal vagy anélkül dülöngöve hagyták el házat s voltak olyanok, kiket az utcán vagy kerítések alatt a délre hágó nap sugarai költöttek fel s majd kiégett a szeme a szegyetől, szive majd megszakadt a fájdalomtól, mikor atyjának meggyalázására, kigunyolására gondolt.

(Folyt. köv.)

Az új menyecske.

Idegen országból visszajött a fecske . . .
 Az én kedves rózsám boldog, új menyecske,
 Egy jó öreg urnak lett azóta párja,
 A ki hűséggel a keresztelőt várja.

Szép lány volt, mint asszony százszor szebb azóta,
 Dalos ajakáról sohse' fogy a nóta,
 Mégis azt beszél, mégis az a hír van,
 Hogy azért dalol csak, hogy ne lássák sirva.

TÁRCZA.

Falusi halotti tor.

A szakácsnak, mikor mindent elkészítettek, így szólottak egymás közt: „No ehét és ihat mindenki annyit, a mennyi a bőrébe fér!“

— Az megvan lelke! Lesz is annak hire, mint a tatárjárásnak. Nem szeretném, ha valaki kitenne rajtunk.

Ezalatt a vendégek helyet foglaltak az asztalok mellett.

Főhelyen ült a falu „fülemüléje“ Hangai Máté. Azért nevezték fülemülének, mert kiváló, szép, zengzetes hangja volt. Ha énekel, úgy tetszett, mintha az aczélharang mélabus hangja reszkettetné a levegőt.

A vendégek arcán benső fájdalmat jelző komolyság, a néma grász sötét vonásai látszottak. Ugy ültek szótlanul, mintha egyenkint kedvesök elhunytát gyászolnák. Csak néha-néha szólott egyik másik szomszédjához siralmas hangon: „Istenem! beh szép multja van a boldogultnak. Beh szép s kitűnő beszédtehetséggel áldotta meg az Isten!“

Azonban mint tavaszi hajnalon megszólal a fülemüle, s aztán a szárnyasok éneke bájoló összhangban zendül fel utána; úgy itt is felemelkedett Hangai Máté s zengzetes nyelven mondta el az „asztaláldást“ s elhangzása után megkezdődött a pálinkás üvegek sorban járása s annak folytán, a

ben a legerősebb adóhivatalok és pedig: Ar-Maróthy ügyis mint a Kör-mezőbányai kir. adóhivatal gyűjtő pénztára; Ipolyságh. Léva a kö-vetkező adatokat szolgáltatják a Leze-lés és bevételi állapotokról.

Ar-Maróth-on az 1889. év vé-gével várható tiszta bevétel: 595,824 forint.

Ipolyságh-on az 1889. év vé-gével várható tiszta bevétel: 832,801 forint.

Léván az 1889. év végével vár-ható tiszta bevétel: 1,077,649 forint.

Az ar-maróthi adókerületben van három; az ipolysághi adókerületben egy, a lévai adókerületben hat szesz-gyár.

Ezen adatok — melyek a való-ságból meritvők és kérelhetetlenek: szolgálhattak argumentumként a döntő körökben arra, hogy a m. kir. pénzü-gyigazgatóság Lévára helyeztetett.

Béke velünk és közöttünk!

Szathmár-Németi sz. kir. városnak a „Pesti Hírlap“ 200. számában a m. k. pénzü-gyi igazgatóság elhelyezése tárgyában közölt felirata-s panaszára, miután azt a „Barsvármegye“ mult augusztus 18. számában kellek kiparodizta — alkalmazván azt egész teljében Ar-Ma-róthra — nem érezzük magunkat fel-jogosítva a reflektálásra s annak bár-minemű illusztrálására. Az abból eredő dicsőséget s hasznót egészen átenged-jük laptársunknak.

Néhány lap a zene történetéből.

— Krick Jenő. —

E vízi orgona adott azután később lé-telt a középkori Európában s még inkább a tökély felé mindinkább közeledni törekvő új-korban annak az orgonának, melynek sokszavu hangja az áhitat szárnyain emeli a lelket az érzelmek legmagasabb nyi-lakozatára, a vallásos ihletre. Manapság a nagyobb templomoknak, székesegyházaknak egyik elsőrangú díszé már az orgona. A ró-mai sz. Péter templom, a londoni sz. Pál bazilika, a szt.-pétervári Izsák székesegyház, a bécsi szt. István templom, a strassburgi Münster kiváló becsü orgonákkal rendelke-znek. Az akkordok alapját megfogó lábbil-lentyűzetten kívül 2—3 Claviatúrával bírnak ezek, melyeknek fa- és ezüst-síperejébe göz-zel hajtják a légáramot s bennök szoba nagyságu terek szabadon hagyva a javíthatás és hangolás kedvéért. Hazai fő-templomaink közül említésre méltó orgonák-kal vannak felszerelve a kassai Erzsébet dóm, az esztergomi primási bazilika s a deb-

reczeni református nagytemplom. Mint hang-verseny-orgona azonban csak kettő emlit-hető: a budapesti dohány-utcai zsinagóga porezellán menyezetes hangszere s a soproni lutheránus templom 18,000 frtos új orgonája. A budapesti kir. opera színház zsinórpádlá-sán levő, kis helyre szorított orgona külö-nösen lágyan ömlő hangjairól ismeretes, melynek akkordjai, pl. a „Hugonetták“ opera Choráljában, soha sem tévesztik hatásukat. A minden hangszer szavát utánozható orgo-nát általában, úgy mint a legnagyobb hang-távolságot és hangerőt felülelő hangszert, azok legtökéletesebbjének szokták tekinteni.

A zenekari művekben az ütő- és fu-vóhangszereken kívül azonban még egy más fajtájú hangszer-család is előfordul, t. i. a h u r o s h a n g s z e r e k é. S azok a kül-lönböző zeneirályok, melyek classikus, ro-mantikus és program zene néven a világ-irodalomban előfordulnak: zenekari letétek alakjában épen a tökélyesült huros hang-szerek által nyerik meg azt a kifejezési erőt, melyet általában a kellemes hatás és a ki-fejezési igazság érvényre juttatásában keres a műértő hallérzéke. A zenekart az ő esze-telő háttéri szerepében kiválólag a huros hangszerek támogatják. S mióta ezek fej-lettséggel a zenekarban a játszó, a végre-hajtó egyéneknek bizonyos művészi maga-sabb színvonalra kellett emelkedni, azóta a művészetek eme legfiatalabb testvére, a zene is az újabb kor eszméi- és érzelmeinek megfelelőleg alakította át a zenei izlést.

A huros hangszerek eredete is a hitre-gék naiv korába vezet vissza bennünket. A kifeszített és megpendítve hangotadó szál, a h u r hangszerei alkalmazását a l y r á b a n találjuk fel legelőbb, melyet az aegyptomi s később a görög mythológia szerint H e r m e s isten, más néven M e r k u r talált fel. A hitrege szerint a futár szerepében alkalmazott Merkur egykor egy szerelmes Isten ámbra illatos levelkét volt annak szíve bálványához elviendő, midőn utközben a Nilus partján megbotlott, elesett egy tek-nősbéka kiszáradt teknőjében, mely az ol-dalára száradt idegszálak megrázódására hangot adott. A gyorsított saruszárnyait így elvesztett Postillon d'amour e tümemény annyira gondolkodóba ejtette, hogy feledve hivatását, az elszórt békateknőkön a hurok rezgését kezdte figyelni, mi a lyra feltaláló-jává avatta őt. S valóban minden ő s nép-nél ily alakban fordul elő a hangszer, mit görög és latin neve is igazol, u. m. t e s t u d ó, ami annyit jelent, mint tekenősbéka.

Az ó-kor bibliai és hitregei elbeszélé-sei szerint az első e nemű hangszerek csak 3 h u r r a l voltak felszerelve, melyek az évek akkora három szakra, u. m. tavasz, nyár és télre való felosztását jelképezték. A hurok számát a görögök csakhamar meg-

szaporították. Merkur Iyráját Apolló 4 h u r o s s á alakítja át, később a hét csillagu-égi jelhez, a gönczöl szekerehez képest hét, utóbb a kilencz muzsa után k i l e n c z, végre a 12 égi csillagkép után t i z e n k é t h u r r a l látták el.

Terjed a phylloxera.

Két év előtt, mikor K ö z e p - Ó - L é - v á n constatáltatott a phylloxera jelenléte, némi megnyugtatólag szolgálhatott ama kör-ülmény, hogy a felt oly birtokos szőlőjében mutatkozott, hol napszámosok nem kapá-lak. Reménykedhettünk, hogy a phylloxera terjedése oly lassu leendő szőlőinkben, mi-szerint addig a miniszterium által létesíteni szándékolt amerikai telep oly fejlődött ál-lapota jut, hogy a megtámadott területek kiültetéséhez elegendő vesszővel rendel-kezhettünk.

Fájdalom a phylloxera rohamos lépés-ben halad előre, amennyiben újabb infectiók konstatáltak az Orhegyen, Kurtahegyen, Uj-Orbán, Ujkáka és Ó-Kákákban. Ma is csak ott vagyunk, hogy a telep létesítéséhez két év előtt küldött ripária vesszők isko-lában összeültette várják ama boldog időt, míg a miniszterium számukra megvásárol egy szőlőterületet, hová kellő távolságra szétültethetők lesznek, s így vessző termé-séssel segítségére lehetnek a sanyaru jövő-nek elébe néző gazda és munkás közönség-nek. Itt az utolsó idő, amikor még tenni lehet a szőlőterületek jövedelmezőségének megmentésére. Tehát tetlenül ne nézzük szőlőink kipusztulását s a meredekebb hegy-ó-daloknak terméketlen parlaggá változását. Minden erővel indítsuk meg a védekezést. Kérlemozze a város közönsége az amerikai telep sürgős felállítását, s addig is, míg a vesszővel a közönség igényeinek megfele-lhet, kérlemozzunk a megtámadott szőlőte-riület tulajdonosai részére gyökeres ameri-kai vesszőket a földmívelési miniszterium-nál. Akinek anyagi helyzete amerikai fajokkal való védekezést meg nem engedi és meredekek hegyoldalokon bir szőlővel, az mulhatlanul iltesse be összel, a kellő tá-volság megadása mellett te-rületét, jól választott gyümölcs-fajjal, hogy mire a phylloxera által te-riület kipusztittatik, kellő fejlődésben levő gyümölcsös álljon helyén, melyet később jövedelmező kaszálóvá alakíthat át. Így a legszegényebb ember is biztosíthatja szőlő-területének jövedelmezőségét és érdekét.

Ha ma még váltetett, erős akarattal hozzálatunk minden irányban a védekezés-hez, akkor leküzdhetjük a nyomort, melyet a szőlők teljes kipusztulása szőlőbirtokosa-inkra s a munkás osztályra hozni képes.

Bizva a szőlőbirtokosság értelmiségé-ben, hisszük, hogy mielőbb össze fognak gyülekezni egy értekezletre, melyen meg-határozzák mindama teendőket, melyekkel Léva szőlőtermelését s a területek értéké-nek biztosítását elérni lehet.

B.

Lottó és póstatakarékpénztár.

Nem ok nélkül szokták a takarékbet-éteket a lottóbetétekkel szembeállítani, mind-

zaink ledünetténeik — végső képpen el-pusztulnánk — Mivel

2-o. Nekünk mind azon Kegyelmes Se-gedelem Nyújtás után-is az új építendő Házakra meg-kivántató költséginknek tsak ötöd része sem térítettik meg. Ehez járul:

3-tio. Hogy azon szörnyű Tűz nem tsak Házaikat — hanem az azokban lévő tsekély Javainkat is többnyire elemésztette. Mellyeknek ujjonnan való meg szerzése ezen jelen való drágaságban temérdek sok költ-séginkbe tele. És

4-o. Az egész Községnek tudtára már terhes Adóságokkal terheltetvén — az Uj építendő Házakra ki fog tsak néhány forin-toknak költsönözésével is minket felsegíteni tartván attúl, hogy költsönözött pinzít örökre elveszti. Nem kevesebb tekintett az is

5-to. Hogy minket (jobbára Mesterség-ből élvén) ha a városon kívül lakni fogunk, ki keress fel számkivettetteket! s minemű folyamattya leszen kézi Munkáinknak? va-lóban akár melly koldusnál sorsnál is alább való leszen állapotunk. A többször is tisz-telt Inscriptio-nalis Urak az állétyák ugyan

6-to. Hogy a mi Házaink ledüntése által az házaknak sűrűsége meg ritkétattván a támadható Tűznek dühösödéseit meggá-tolni lehet — miért tehát a Városnak azon résziben lévőek — mellyel a rajtunk meg-esett szerentségtül Isten jóvoltából éppen maradtak — és ok Maguknak az Inscriptio-nalis Uraknak Házaik — mellyek egymás-hoz ragasztva lévén még inkább sűrűbbek — nem ritkítattak? ha nem nekünk nyo-morult ki-égetteknek ezen keserű Pohár nyújtatik — és ki által? Valóban sem a

két, teljesen eltérő, sőt egymással ellenté-tes gazdasági működés nyilvánulását. Az előbbieket a takarékoskossá kellően nem méltányolható erényének gyakorlatát juttatták kifejezésre, az utóbbiak kevésbé nemes tu-lajdonság, a játék szenvedély létezése mel-lett bizonyítanak. A takarékos ember egy-szersmint a munka képviselője, a lutri ked-velője a szerencse után futkos. Az az em-ber, a ki takarékoskodik, legtöbbször jó-zan felfogást és kifejlődött érzéket tanusít az egyéni önállóság iránt, az az ember, a ki véletlen folytán szeretne meggazdagodni, nem saját erői fejlesztése és tökéletesítése által igyekszik biztosítani anyagi jólétét. Bizonyosra veheti is, hogy a takarékoskossá-g utján szerzett vagyon, sokkal szilárdabb alapokon nyugszik, mint az a vagyon, mel-lyet a szerencse hozott össze, mert annak megőrzésénél épp azon megbecsülhetetlen erkölcsi erő működik közre, mint megszer-zésekor; míg emennél a véletlen szeszélye érvényesül főtényező gyanánt és ez vajmi ingatag támasz.

Misem jellemzi korunk ez irányban mutatkozó felfogásának javulását, mint az a körülmény, hogy az állam miután a takaré-kosságot eszméjének szolgáló intézményt: a postatakarékpénztárt felállította, nem nem-sokára a lottó eltörlésének eszméjével fog-lalkozik. Mindkét intézmény a szegényebb sorsu ember czéljainak kíván első sorban szolgálni. A lottónál csekélyebb ötszegű betétek is lévén eszközölhetők, ezzel mód nyujtatik a szűkebb anyagi viszonyok közt élt egyének, hogy szerencsét próbáljon; siet is élni az alkalommal aoban a remény-ben, hogy aránylag kis áldozat mellett nagy nyereményre tesz szert. A szerencse azon-ban tapasztalás szerint ritkán üt be; e csekély összegnek többször berakva, csakha-mar nagyra nének, nagyobbra, mint a meny-nyit az illető anyagi helyzete megbir. A szerencsétlen játékos soha sem látja vissza többé betétjeit, melyeket esetleg keserves nélkülözések árán szerzett meg. A takaré-képénztár szintén alkalmas ad, hogy pénzce-kéjét a szegényebb ember elhelyezhesse s ha nem is nyujt oly csillogó kilátásokat mint a lottó szerencsekereke, a helyett meg-nyugvással töltheti el a betevőt, hogy fillé-rei, — az állam garantiája folytán, semmi-féle körülmények közt veszendőbe nem mennek, — sőt kamatoznak részére és idő-vel, kellő kitértés és következetes takaré-koskodás mellett, tekintélyes tökévé erős-bödhetnek, mely tulajdonosának a megpró-báltatások, vagy az öregség napjaiban gond-talan létet biztosítani van hivatva.

Számolva a most kifejtett szempontok-kal, Olaszország, a hol a lutrizás rendki-vüli mérveket öltött — 1880-ban egy ide vágó nevezetes törvényt hozott. Kimondta ugyanis abban, hogy ezentul az ezer lírát meg nem haladó lutri nyeremények a nyerő kivánságára postatakarékpénztári be-tétkönyvecske alakjában szolgáltatassanak ki. A pénzügyminiszter érdekesen indokolta ez intézkedést: „a törvényjavaslattal“ — ugymond — „kísérletet akarunk tenni arra nézve, hogy a játékok közlebb hozzuk az erkölcshez, hogy eszközvévé tegyük egy jóléti intézménynek, melynek a lottó képezte és képezi egyik legfőbb aka-dályát. Ki tagadhatná, hogy nem fog si-ker nyilvánulni már abban is, ha egy-

Pelég sokszor látták asztalra borulni, Kézere borulni, a könyveit hullni, Sírní csöndesen, mint szenvedő Magdolna, Mélézni magában, mintha szobor volna.

Mégis azt suttojják, mégis azt beszélik, Hogy a sirja is már meg van ásva félig, Hogy titokban hervad, mint törött virágszál, És fogy, mint az illat, mely az ür felé száll.

S a keresztlőre vár jó öreg férje, Még csak azt óhajtja, hogy csak azt megérje, Hogy a név maradjon s himi sem akarja, Hogy a gyöngé nőt a haut előbb takarja.

Kavics.

Egy régi okmány.

Léva városának összeszorult építkezése már e század elején is kifogás alá esett s egy 1809-ben kelt s alább közölt okmány-ból kitünik, hogy egyesek alkalomadtán szor-ították e baj orvoslására.

De fájdalom, kitünik az is, hogy a ha-talmas, vagyonos földes ur a helyett, hogy teljes kárpótlással igyekezett volna jobbá-gyainak a czélszerűbb építkezés szempont-jából segítségére menni: az „urszéken“ ütötte-vetette el a dolgot.

Az okmány szövegét, mely Léva város közönségére kétszeres érdeklél bir, szösz-e-rint közöljük.

K ü l z e t e :

2881. 1809.

Az Felső Római Szent Birodalmi Galanthai Eszterházy Miklós Kegyelmes Urunknak Eö Hertzsegségének — Fraknó Vára Örökös Urának Szent Istvány Apos-tolyi Magyar Király Rendje Nagy-Keresz-tes Vitézének, a Nemes Test Örző Ma-

gyar Sereg Feö Kapitányának — és egy Magyar Gyalog Ezred Tulajdonosságának, Nekünk Kegyes- és Irgalmas Földes Urunk-nak Könyörületes színe elejébe nyújtandó aláztatos esedezések a bentnevezetteknek.

B e l ü l :

Kegyelmes Hertzeg!

Hogy Tekéntetes Nemes Vármegyénk-nek Kegyes Végzése szerint az Ugy neve-zett Tzigány Utzában lévő némelly szoros helyeken fen álló házak (a tűznek onnét már gyakorta reánk eredett támadására nézve) ledüntessenek, hasznos, és kívánatos ugyan — Mind azon által, hogy mi több Lévai lakosok — kiknek tudni-illik mult 18-dik Esztendőbeli Julius Hónapnak 24-dik viradtára történt szerentsélen Igés által megemésztett Házaik tsupán két — vagy három Inscriptio-nalis Uraknak kivánságá-gával le-üntessenek, kirül a legellő Mezőn Uj Házakat e mostani véghetetlen drága-ságban épéttünk tellyes lehetetlenségnek állétyük ugyan-is :

1-o. Azon el-égett Házaiknak onla-dékos Falait az említett gyulladás után költsönözött pinzel nagy terhessen meg ja-véttatván fedél alá tétettük — igaz ugyan, hogy Kegyes Földes Uraságunk szomorú állapotunkat tekintvén — minket nem tsak Urbáriális Adóságinktól bizonyos meg-hatá-rozott üdökig kegyelmessen fel-szabadított — hanem ennek felette az új felépítendő Házakra megkivántató Kőműves s Áts mun-kának ki-pótlására is némelly somma pinzt ingyen való Nagy Kegyelmitől resolvált. Még-is, ha tellebbis tisztelt Inscriptio-nalis Uraknak kivánságik szerint már kész Há-

kegyelmes Földes Uraság — sem az Tettes Ns. Vármegye által. — A kinek Tettes Rendjeinek az vala egyedül köz s igazságos vélekedése — hogy a mi Házaik nem más-kép, ha nem ha azoknak valóságos és tö-kéletes árok által, kik az el-üntetést untalanul sürgetik, tellyessen meg térítettik, rontassanak el.

Melly ügye-fogyott siralmas sorsunkat Kegyelmes Urunknak s (ha mondani szabad) Atyánknek kegyes és irgalmas színe elejébe terjeszteni bátorokdván a rajtunk való kö-nyörületességén földre borulással esedezzünk élvén és halván

Kegyelmes Hertzsegségének :

alázatos s engedelmes Fiai

Honszky János és

Majernyik Mihál

Lévai lakosok.

V á l a s z :

6803. 1809.

Az esedezők Eö Hertzsegségének de dato 13-a Januáry A. C. No. Centf. 225. le adott Kegyes Végzése szerint keresettyekkel az Ur székre utasítottanak Datum Sessio-ne Dominio-ni Directionis Celsissimi Principatus Eszterházyani. Kis-Mártony 16-a Janu-ary 1810. Celebrata.

Szent Gál m. p. Rohnstingl István m. p. secretarius.

Petőfi Sándor.

Értünk lángola hős szíve, értünk lantja hevült és Meghala drága honért, harcra tüzelve a hont.

Honszeretet.

Honszeretet szent és nemes érzés emberi szívben, Mely támaszt mindig nagyevű férfiakat.

szer, tényleg — megismertjük a játékost a postatakarékpénztári betétkönyveivel. A takarékoságnál csak az első lépés jár fáradsággal. Épen a legbizalmas játékos hallott legkevesebbet a postatakarékpénztárról. Ha majd a lottó nyeremények kamatos-tól együtt postatakarékpénztári betétkönyveske alakjában adnak ki neki, tényleg fog villanni agyában az a gondolat, hogy üdvét nem a játék, hanem a gazdaságos életmód hivatott megalapítani.

Nálunk, szerencsére, a luttujáték szenvedélye kevesebb van kifejlődve, mint Olaszországban, viszont azonban az sem állítható, hogy a takarékosági érzék már oly mértékben meg volna népszerűsítve, hogy annak fejlesztése — még mesterséges eszközökkel is — nem képezne élénk érdeket. A postatakarékpénztár egész szervezeténél és a betevőinek nyújtott számos kedvezményekről fogva különösen alkalmas a takarékosági eszme népszerűsítésére és általánosítására és azért nevezetesen ama körök, a melyeket hivatásuk az ifjúsággal és a nép alsóbb rétegeivel hoz szoros összeköttetésbe, alig mivelhetnek hasznosabb és hazafiasabb dolgot, mint mikor az említett állami intézet minél szélesebb körű igénybevételét mozdítják elő.

Budapest, 1889. augusztus 30-án.

— A szünidő vége; Kossuth nevenapja a fővárosban; a persa sah nálunk. —

Mire e sorok napvilágot látnak, már befejezzük a nagy vakációt. A két hónap gyorsan lejárt az idő garatján és újra itt van a diákok újévnappja. Odahaza már azon aggódik a gondos anya, vajjon mi je hiányzik még az utra készülő gyerekeknek; az apa pedig kezdi már a nagyobbik bugyellárist tapogatni. Elhagyják az anyai szeretet meg a kolbászok és sonkák édes otthonát a kis és nagy diákok, mert eljött az idő, a mikor nyakába akasztja a diskant, Homéret, Horácot, Vergílt.

A fűtülő gőzök már hozzák a főváros telel vendégeit. Az utcák, melyek a nyári idény alatt esendések, néptelenek valának, ismét megélnéülnek; a jogászkucsma és cizlinder újra tarkitani fogja az utcái tolette-et. A nyaraló hivatalnokok is visszatérnek utazásaikból és ismét odaülnek az íróasztal mellé és görnyednek egész nap.

A csillagbujások hónapjának — az augusztusnak — vége van. A ki csak szerét tehet, bizony nem is nézte a csillagok szemének kialakását a kerepesi útról, vagy a kálvintérről, hanem kimenekült a hegyek közé a zsongó patak partjára vagy az alföldre a pásztor tűzek hazájába, hol szabadon kísérheti szemével a csillagok hullásának gyorsan megvillanó s kialvó fényes útját. De vége ennek is. A nyár lejárt már, mert hiszen a lomboszatok sötét zöldjébe már sárga-piros levelek vegyülnek, már az ákácok alja telve a levélhalottak ezreivel, az ágakon pedig már remegve készülnek az utolsó utra a beteg levelek, még egy pár hét és aztán eljő az ősz és eljő a tél, melyeknek jobban örül a mulatni vágyó fővárosi ember, mint a virágokat fakasztó kikelet nyájas sugarának, vagy az arany kalászatokat érlelő piros ajku nyárnak.

De mégis augusztus sem mult el a nélkül, hogy a főváros valami kellemes ünnepe legyen tanuja ne lett volna. Ott volt Szent-István napja, melyre a kíváncsi vidéki látogatók ezrei sereglettek össze és ott volt a Lajos-nap, Kossuthnak, a nagy száműzöttnek nevenapja, melyet oly fényesen ünnepelt meg a fővárosi közönség, mintha valami kalendáriumbeli nagy szent ünnepe lett volna. Lélekemelő látvány volt ama lelkesedés, mely az ünneplő közönséget el-töltötte. Sok nép volt a Szent-Istvánnapi körmeneten, de sok volt ezen is. A férfi é-hölgybizottságok működése a legfényesebb eredményt produkálta.

Az utcákat óriási néptömeg állotta el. A züme a Kálvintéren gyülekezett, honnan a menet „Éljen Kossuth Lajos” ki-áltások közepette a múzeum-kör felé vette útját. Az ez alkalomra készített gyönyörű zászló mellett, melyre Kossuth arcképe volt festve, magyar díszruhába öltözött fiatal emberek és hölgyek lépkedtek. A menet élén függetlenségi és negyvenyolcas képviselők állottak. Az első állomást a függetlenségi kör előtt tartották, mely a nemzeti színház bérházában van a múzeum-körrel és a kerepesi ut sarkán. Itt Visontay Soma dr. tartott beszédet, mely a párt tagjaihoz volt intézve. Erre Eötvös Károlynak kellett volna felelni, de Hentaller Lajos jelent meg az ablakban s miután kijelentette, hogy Eötvös rosszul lett, üdvözölte a jelenlevőket és köszönetét fejezte ki pártja nevében a kitüntetésért. A dalárdák rázendítették a himnust meg a szózatot. A nép „Kossuth Lajos azt üzenté” kezdetű nótával vonult a városliget felé, hol a nagy gyűlés volt megnyitandó. A népszínháznál az eddigi énekesekhez még egy 60 tagból álló daloskör csatlakozott, s így megnövekedve hatalmas daluktól viszhangot vertek a budai bércek és a várfalak.

A városligetben Pázmány foglalta el az elnöki széket, ki a gyűlést megnyitotta. Sok mindenféle kérdés és indítvány került szőnyegre. Nevezetesen, hogy Kossuth képezzen kivételt az 1879. évi honosítási törvény 30. §-a alól, mely öt hontalannak lenni rendeli. Továbbá, hogy válasza meg öt Budapest fővárosa díszpolgárává, melyeket az

egybegyűlt közönség hatalmas éljenzésekkel és tetszés nyilatvításokkal fogadott.

Nem akarok az ünneplő részletes leírásába becsatlakozni, de szabad legyen annyit megjegyezmem, hogy az ünneplő oly példás rendben folyt le, hogy rendőri beavatkozásra egyáltalán nem volt szükség. A kirendelt rendőrök is visszafordultak a népszínház felé. A gyűlésen a rendőrséget egyedül Chudy kapitány képviselte. Ez az ünneplő örökké kedves emlékezetű lesz a fővárosi közönségnek, minthogy ilyenek már régóta nem volt tanuja.

A főváros figyelme most fejedelmi vendége, a persa sah felé fordult. Hétfőn este háromnegyed kilenc órakor érkezett a hajó, mely Nazr-Ed-Din, a perzsa királykudjót hozta. Ropant néptömeg sereglett össze a fogadtatásra, mely valóban impozáns volt. Az utcák, merre a menet haladt, egész az „Angol királynő” szállóigéig, hol a sah lakása volt berendezve, fényesen ki voltak világítva s már messziről ragyogtak az N. és E. betűk, mint a sah nevének kezdő és közép betűi. A sahnak bemutatott Pejaces-vich hadtest-parancsnokot. Azután József főherceggel beszélgetett hosszasan, örömet fejezte ki a fényes fogadtatás felett s egyszersmind köszönetét tolmácsolta gyakran hangoztatva a „trés-joli”, „trés-joli” szavakat. A sah kísérője a kis Assiz szultán mindenütt vele volt s igen bőkölt az éljenző tömegnek, mely végig kísérte őket az utcán egész a kivilágított szállóigéig.

Tíz órakor aztán nyugalomra vonultak. Másnap a sah megsejtemlést az akadémiát, hol Gyulai helyettes főtitkár s több más kitűnőségek fogadták. Vámbéry perzsául üdvözölte a magas vendéget, mely rendkívül meglepte Nazreddint. Mindent figyelmesen megsejtemlést a vendégekönnyve perzsa, aztán latin betűkkel írta be nevét. Később a Margitszigetre hajózott, hol József főherceggel dinert rendezett. Megnézte a múzeumot. Itt Szalay díszmagyar ruhájában nagyon megnyerte tetszését. Szerdán több helyen tett ismét látogatást s este félnyolckor hajtattott a központi pályaházba, honnan kelet felé robogott.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **A tanév kezdete.** A vakáció napjai véget értek. A kitarozott iskolák ajtóit ismét megnyitnak, hogy fogadják a testileg és szellemileg pihent fiatalokat. Városunk utcái megnépesedtek; minden irányban megélnéül a forgalom, mert a megérkezett tanuló ifjúság magával hozta a mozgalmas életet. A gimnáziumi tanulók legnagyobb része már megjött és beiratkozott e héten; a többi iskolákban is megkezdődtek a beiratkozások s néhány nap múlva ujult erővel kezdetét veszi a tanítás és tanulás. A tanításhoz a tanárok- és tanítóknak jó egészséggel párosult vidám kedélyt, a tanuláshoz pedig kitartó szorgalmat kívánunk iskoláink tanulóinak!

— **Körjegyzőink tisztelgése.** Lapunk mult számában vármegyei körjegyzőink tisztelgését a pénzügyigazgatóságnál mult hó 26-ára jelezte. A testületi tisztelgés a mondott napon csakugyan megtörtént. A jegyzői kart a körjegyzők barsvármegyei elnöke, Thuránszky Nándor vezette. A bemutatás után, melyet Kondé János, barsvármegyei volt adófelügyelő, pénzügyi titkár és igazgató helyettes eszközölt, — Thuránszky Nándor meleg üdvözlő beszédet intézett Batiz Gusztáv igazgatóhoz, melyben szíves készség- és örömmel ajánlják fel — ugymond — kartársai szolgálatakat, hogy az igazgatóságnak hivatalos betöltésénél segédkezet nyújtsanak; egyuttal kikéri szónok az igazgatóság kegyes pártfogását. Batiz Gusztáv igazgató, ki barátságos örömmel fogadta a jegyzői kart és szívesen vette annak tisztelgését, az üdvözlő szónok beszédére adott válaszában elismerően a jegyzői állásnak igen terhes voltát s ezért kitartó tevékenységre buzdítván a tisztelgőket, megígérte, hogy tőle telhetőleg igyekezni fog javukat előmozdítani, bajaikban segíteni, ha őszinte bizalommal fordulnak hozzá. — Szívélyes bucsuzás után a tisztelgés véget ért s a körjegyzők közös ebédre gyűltek össze.

— **Tüzeset.** Verebelyen f. hó 27-én déleöz. gy kazal kigyuladván, rövid egy óra alatt 4 ház megleképilettel és nagy takarmány-készlettel együtt hamuvá égett. Midőn javában oltott a nép, hirtelen az a rémhír járt szájról-szájra, hogy a város egyik távoleső, egészen ellenétes helyén is van tűz. Általános lett a rémület: a hir való volt. A forgószél átvetett egy esomó égő parazsat s attól fogott tüzet egy kazal, egy pajta és egy ház. A veszély legjobban dühöngött, midőn megjelentek a tajnai és szitvaufalusi derék tűzoltók; a város megmentése első sorban nekik köszönhető. — A verebelyi tűzoltóság még mindig csak készül létrejönni! — Junius 14-én elverte a határt a jég; ennek folytán sokan éhínséggel fognak küzdeni: hát a most leégettek hogyan építkeznek?! Vajha segíthetnének rajtuk. — r. t.

— **Pénzügyigazgatóságunk**, mely ideiglenesen a tanítóképző-intézet épületében végezte teendőit, e hó 2-án kezdte meg az áthordozkodást a várban készített állandó helyiségeibe.

— **Kombinációk folynak** a lapokban előkelő állások betöltéséről s ezek szerint

báró Majthényi László hontvármegyei főispán lemondani készül és gróf Mailáth György esztergomi főispán lenne utóda; a másik hir azt tudja, hogy Steiner Fülöp nagyváradi kanonok lesz esanád, gróf Csáky Károly esztergomi kanonok pedig székesfehérvári püspök.

— **Előleptetes.** — Szilaveczy Sándor és Póly a Karoly másodosztályú honvédszázadosok, társadalmunk kedvelt tagjai első osztályú századosokká lettek előleptetve.

— **Az idei szürethez** a legszebb reményeket fűzzük, mert ugy a lévai, mint a szomszéd községekben a szőlő fejlődésére olyan kedvező idő járt, hogy sok is lehet, meg jó is lehet az idén a bor. A korai fajok legtöbbje teljesen érett már; a többi szőlőfaj is annyira haladt már az érésben, hogy a rendes szüretet sem lehet szeptembernél tovább halasztani, holott más években többnyire október közepe előtt ritkán szoktuk megtartani a szüretet.

— **Czukorgyár Zelizen.** Mint értesülünk, erős és határozott mozgalom indult meg egy, a zelizi uradalomban létesítendő czukorgyár érdekében. A mozgalomnak, mely minket is közelebről érdekel, csak örülhetünk, mert azzal vármegyénkben — hol a répatermelés minden feltétele megvan, — a czukorrépa-ipar nagy lendületet fog nyerni.

— **Tanárok nyugdíja.** Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatási miniszter — mint a lapok írják — a felekezeti, községi, alapítványi s általában a közvetlen rendelkezés alatt nem álló középiskolák tanárai számára országos nyugdíjintézetet készülni szervezni s ez ügyben rendeletet intézett a felekezeti főhatóságokhoz s a tankerületi főigazgatókhoz.

— **Ferencz József fája.** Mult évben a Nyitra területén megtartott katonai hadgyakorlatok alkalmával öfelsége Szilávy József koronaőrrel a bábindali határban saját területén egy nagy hársfát találtkötött s vele szívélyesen kezelt fogott; ezen hársfát a koronaőr emléktáblával látta el s elnevezte Ferencz József fájának. Enapokban Szilávy, a ki május óta szitva-ufalusi birtokán tartózkodik, a történelmi nevezetességű fát, mely alatt több gazdatisztjével helyet foglalt, lefényképeztette.

— **Honvédségünk** augusztus hó 26-án vonult be Lévára, s szeptember hó 7-én Nyitrára indul az ottani hadgyakorlatokra, honnan e hó 28-án tér vissza.

— **Hány ügyvéd van Magyarországon.** 1887. évben, illetőleg az ezen évi naptár összeállításakor hazánkban 4216 ügyvéd volt, mig az 1889. évi naptár összeállításáig számuk 4668-ra szaporodott fel. Két év alatt tehát 452 vel szaporodott a gyakorló ügyvédek száma. A 4668 ügyvédből a főváros területére esik 763, a vidékre 3895.

— **A népfelkelés tisztikara** már teljes számmal megvan. A honvédelmi miniszterium elkészítette a névjegyzéket is, mely 400 lapra terjedő vastag kötetet tölt meg. Minden tisztól föl van az is jegyezve, hol és milyen szolgálatra alkalmas háboru esetén. A népfelkelés első korosztályához 2756 gyalog és 300 lovas tiszt szükséges, a második korosztályhoz pedig 2388. A népfelkelés egész tisztikara tehát 5444 főből áll.

— **Elvi határozat iparügyben.** A kereskedelemügyi miniszter a következő határozatot hozta: A rendszeresen engedélyezett herivasárokon kívüli napokon is szedhető helypénz, ha eme napokon a piaci adás-vevés hatóságilag meg van engedve. Ha a helyi körülmények és a fogyasztó közönség érdekei az ily piaci forgalmat nem kívánják, ennek betiltása iránt a törvényhatóság a saját hatáskörében intézkedhetik.

— **RÖVIDHIREK.** — **A persa sah** mult hó 26-án este érkezett meg Bécsből Budapestre, hol nagy ünneplő- s rokonszennvel fogadták őt a perzsa királykudja igen jól érezte magát fővárosunkban, honnan két napi időzés után Oroszországon át ment vissza országába. — **Az egész föld buza-termése** egy statisztikai számítás szerint ez idén 768 millió hektoliterre tehető; ebből az Osztrák-Magyar-Monarchiában 52 millió hektoliter termett. — **Hazánk** ezer éves fennállásának megünneplését 1895. évben tervezik. — **Erős földrengés** volt mult hó 26-án Görögországban; kivált az épületekben tett jelentékeny károkat. — **Turóc-Szent-Mártonban** a felozlatott tót Matieca házát hővondítstak megvizsgálták s hibe-tőleg laktanyát csináltak belőle. — **Kolozsvár** városa aug. hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlést Kossuth Lajost egyhangulag a város díszpolgárává választotta.

APROVÁZSOK.

— Rovatvezető Zuhany.

Mai divat. — Uram, ön vakmerő! Alig hogy egy félóraja beszél velem s már is kezemet kéri, anélkül, hogy ismerne. — Oh nagysád! ne esodálkozzék, ha jobban ismerem, mint képzeli. A mely takarékpénztárnál én könyvelő vagyok, édes atyja ott helyezte el az ön hozományát.

A végrendelet. Egy papushős, aki természetesen mindig csak a felesége akarátat teljesítette, leült, hogy megírja végrendeletét, melyet így kezdett meg: „Erezvén közeli haláloamat, ezennel leírom első akaratomat”.

TANÜGY.

I.

Tanügyi értesítés.

A helybeli állami tanítóképezdeben a javító és fölveteli vizsgák szeptember hó 6-án, reggel 8 óráig kezdve tartanak. Tanéy

megnyitása — megelőző isteni tisztelet után — 7-én, reggel 8 órakor történik.

II.

A tanítóképezdevel kapcsolt gyakorló elemi iskolában a tanév szeptember 9-én veszi kezdetét. Beiratások eszközölhetők 5-ikétől délelőtt 8-tól 10-ig.

Léván, 1889. augusztus 29.

Az igazgatóság.

III.

A paulai sz. Vinczéről nevezett irgalmas nővérek intézetében a beiratások szeptember hó 1-én, vasárnap kezdődnek és 7-én, szombaton végződnek.

Az ovodának évi tandija a lévai kath. iskolaszéknek f. h. 20-án tartott gyűlésében 1 frtról 2 frtra emeítetett.

Léva, 1889. augusztus 29.

Az intézet igazgatósága.

IV.

A lévai alsófoku ipariskolában a beiratások szept. hó 1-én, 8-án és 15-én mindenkor délután 2—5 óráig a rom. kath. fiúiskolában eszközölhetnek. Az előadás pedig szept. hó 20-án, esti 6 órakor veszi kezdetét. A később jelentkezők csak rendkívüli tanulóul vétettek fel és ezenfelül a törvényszabta büntetésben is elmarasztaltatnak.

Minden ipariskolai tanuló tandij fejében 2 frtot tartozik fizetni, mely fizetés alól az ip. isk. bizottság határozata értelmében senki fel nem menthető.

A földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek 49.304/886. szám alatt kiadott rendelete szerint: „A kereskedő tanoncokra nézve az ipartörvény semmi kivételt sem tartalmazván, ezek az iparos tanoncokkal mindenekben egyenlőknek tekintendők s részükre a tanviszony befejeztével az iparhatóság által a törvény 67. §-a értelmében bizonyítvány állítandó ki.”

Léva, 1889. aug. 30.

Az igazgatóság.

V.

A lévai rom. kath. elemi fiúiskolában a beiratások az 1889. - 90. tanévre szept. hó 1-én kezdődnek és tartanak a hó 8-áig. Tandij egész tanévre 4 frt, melynek fele a beiratásnál fizetendő.

Léva, 1889. aug. 30.

Az igazgatóság.

VI.

Az állami középipariskolában (Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 8-szám) a beiratások szeptember hó 2-án kezdődnek s bezárólag szeptember hó 10-ik napjáig tartanak.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Mindazon tisztelt barátaim és ismerőseim, valamint Léva város t. polgársága, kiktől személyesen bucsut venni nem volt szerencsém, Nyitrára való távozásom alkalmából, fogadják ez uton bucsu-üdvözetemet, s egyuttal kérem tőlük azon kegyességet, hogy tarstsanak meg továbbra is jóindulatukban.

Léva, 1889. aug. 27.

Hévizy János,
kegyesrendi tanár.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Jókai Mór újabb regényeinek Révai testvéreknél (Budapest IV. Váci utca 1.) megjelenő fizetés kiadásból most kaptuk a 102. és 103. füzeteket, illetve az e vállalatban most folyó és Jókainak legújabb regényét képező: „A lélekidomár”-ból a 26. és 27. füzeteket, melyeknél immár ez a regény is véget ért. — Révai testvérekkel együtt mi is büszkén tekinthetünk vissza az e vállalatban megjelent regényekre, mert „A lécei fehér asszony” e vállalatnak 24 füzetét képezik, „A kis királyok” 26. füzetet, — „A három márványfej” 20 füzetet és a most befejezett legújabb regény összesen 27 20 kros füzetet adott. Alig 22 frtért tehát Jókainak 18 kötetet képező regényei, — melyek más regény kiadásokkal összehasonlítva, olcsóság tekintetében is páratlanul állnak a magyar könyvpiaccon. Most a legjobb ideje az egész nyűjemeny megrendeléséket, melyet tetszés szerinti időközben és anyagi forrásaihoz meren hozzathat meg magának a leszegényebb ember is, mert midőn 20 krt költ egy Jókai füzetre, ezzel kifogyhatatlan élvezetet szerzett magának. — Megrendelhető Nyitrai és társa könyvkereskedésében Léva.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt 30 kr., 7 frt, 60 kr. Kétszeres 6 frt 20 kr., 6 frt 40 kr. Róz 6 frt. 15 kr. 6 frt 60 kr. Arpa 6 frt. 50 kr. 8 frt 50 kr. Zab 5 frt 50 kr. 5 frt 80 kr. Kukorica 4 frt — kr. 4 frt 50 kr. Bab 6 frt 50 kr., 6 frt. 80 kr. Lencse 6 frt 60 frt — kr. Köles 4 frt. 25 kr. 4 frt 50 kr.

Nyiltér.

I.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca 180 versch. Qual.)

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (circa 150 versch. Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. und K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosn n 10 kr. Porto.

II.

Őszi vetésre kitünő, szép, őszi borsót megvételre kínál Taubinger Agost. N.-Töre, u. p. A.-Várad

A GARAM-IPOLYVÖLGYI VASUT UJ MENETRENDJE 1889. szeptember 1-től.

Léva-Csata Esztergom-Nána				Esztergom-Nána Csata-Léva				Csata-Ipolyág.				A vonatok érkezése.			
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:		Léváról:				
	I.	III.		II.	III.		I.	III.	I.	III.	I.	III.			
Léváról . . . ind.	5.00	4.10	Budapestről . . . ind.	10. —	9. —	Csata . . . ind.	7.20	1.35	Bécsből . . . ind.	10. —	8.25	Léváról . . . ind.	5.00	4.10	
Alsó-Várad . . .	5.25	4.33	Budapestről . . . érk.	12.12	11.36	Zalaba . . .	7.39	1.54	Pozsonyból . . .	12.33	10. —	Csatára . . . érk.	6.55	5.56	
Nagy-Salló . . .	5.54	5. —	Bécsből . . . ind.	10. —	8.25	Ipoly-Péztó . . .	8.03	2.16	N.-Tapolcsányról . . .	7.12	7.12	Ipolyágra . . .	9.30	9.30	
Zeliz . . .	6.23	5.27	Bécsből . . . érk.	4.22	12.11	Bél . . .	8.17	2.29	Galántáról . . .	1.50	10.54	Esztergomba . . .	8.38	7.25	
Csata . . . érk.	6.55	5.56	Esztergom-Nána ind.	5.20	12.20	Szakállos . . .	8.39	2.49	N.-Szombatból . . .	12.40	12.40	Vácra . . .	11.14	8.32	
. . . ind.	7.15	6.19	Köhid-Gyarmat . . .	5.47	12.40	Visk . . .	9.00	3.08	É.-Ujvárról . . .	3.15	11.30	Budapestre . . .	12.20	9.05	
Bény . . .	7.38	6.35	Kéménd . . .	6.07	12.58	Ipolyág . . . érk.	9.30	3.35	Budapestről . . .	10.00	9. —	É.-Ujvárra . . .	1.59	12.22	
Kéménd . . .	7.54	6.49	Bény . . .	6.28	1.12	Ipolyág-Csata.				10.58	9.59	Galántára . . .	2.12	1.40	
Köhid-Gyarmat . . .	8.16	7.05	Csata . . . érk.	3.44	1.26	Ipolyág . . . ind.	5.00	4.10	Vácra . . .	5.20	12.20	N.-Szombatba . . .	3.53	3.02	
Esztergom-Nána érk.	8.38	7.25	Csata . . . ind.	7.19	1.40	Visk . . .	5.28	4.38	Esztergomból . . .	5.00	5.00	N.Tapolcsányba . . .	6.51	9. —	
Budapestre . . . érk.	12.20	9.05	Zeliz . . .	7.45	2.11	Szakállos . . .	5.52	5.02	Ipolyágról . . .	7.10	1.40	Pozsonyba . . .	3.46	4.20	
Bécsbe . . .	12.50	6.20	Nagy-Salló . . .	8.22	2.43	Bél . . .	6.07	5.17	Csatáról . . .	9.11	3.27	Bécsbe . . .	6.09	6.33	
	12.50	6.20	Alsó-Várad . . .	8.47	3.05	Ipoly-Péztó . . .	6.24	5.33	Lévára . . . érk.						
	16.09	6.20	Léva . . .	9.11	3.27	Zalaba . . .	6.43	5.52							
						Csata . . .	7.00	6.09							

A vastagabb betűvel jelzett szám esti 6 órától reggel 5.59 perczig tartó idős zókat jelenti.

H I R D E T É S E K.

35. szám.

Szeptember 1.

KIS HIRDETÉSEK.

Okleveles szülésznő.
A budapesti magyar királyi tudomány egyetemi I-ső szülészeti kórházban számos évet töltött s Léván letelepedett szülésznő ajánlja szolgálatait a nagyérdemű

közönségnek. Elfogad lakásán is szülőnőket titoktartás mellett.
Léva, 1889. aug. 31.
Bártfay Markó Emília.
szülésznő. Bati-utca, 379. sz.

Fischer Győző
városligeti testgyejesítő és hidegvizgyógyintézete Budapesten, Hermina-ut 1525.
(ezelőtt er. Fischer Győző vizgyógyintézet)
Az intézet gyönyörű parkban, emelkedett helyen fekszik. Berendezése első rangú, a lakásokról, kényelemlről, szórakozásról mindenképen gondoskodva van. Levegője, vize kitűnő. A gyógyintézetben gyógyítanak mindenféle **izületi és csontbaj, gyulladások, ficzamo-**

dások, törések, izület merevülés, zsugorodás, csontgörbülések a térd s láb sokféle elferdülése, hátgerinc görbülések, tyukmell, ferde nyak, veleszületett ficzomódás. A végtagok vizsértágulása, vastagodása. — A hátszíncsorvadás (tabes dorsalis) Charcotnak, a hírneves párisi tanárnak legújabb elvei szerint és fűző által is sikerrel gyógykezelték.
A hidegvizgyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő beteg felvétetik. A betegek bentlakók vagy bejárók. — Prospektus ingyen.
Hozzájárulást irásbeli felhívások ajánlva küldendők.

Szabadalomszám: XXI/2832. **SZABADALMAZOTT** Szabadalomszám: XXI/2832.

CZENTRÁLIS CZIMBALOM
és más mindennemű hangszereket saját gyárából ajánl
APPEL IG.
hangszergyáros, Budapest, Kerepesi-ut 38. szám alatt (ezelőtt Gróf Károlyi-utca 5. sz.)
Részletes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve küldetik.

6 Nincs többé fogfájás!
Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvize, fogpora és fogpásztájának használata mellett,
2 arany érem: Brüssel 1880, London 1884.
A legmagasabb kitüntetések.
Boursaud Péter 1373. évben feltalálta.
A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének naponta néhány cseppet vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilártságot kölcsönöz, a mennyiben a fogmust erősíti, s teljesen egészségesé változtatja.
A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vélek tenni, midőn ezen legújabb és lepraktikusabb készítményeket becses figyelmükbe ajánlom, mert csak az egyedi! és legkitűnőbb gyógyszer mindenemű fogfájalmak ellen.
Alapítottat 1807. **SEGUIN** 106. & 108. Rue.
Főigényök: **BORDEAUX** Croix de Segney
Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

SZŐLŐ- és GYÜMÖLCS-BOR SAJTÓK
a legújabb és legkitűnőbb, folytonosan működő kettős emeltyűszerkezettel és (4) **nyomerőszabályzóval.**
A legnagyobb munkaképesség biztosítottik. 20%-al nagyobb a munkaképessége bármely más sajtóául.
A bécsi birodalmi gyümölcskiállításán 1888. okt. havában a legelőbbkelő szaktekintélyek által történt kipróbálás után az **első díjjal** lettek kitüntetve.
Gyümölcs- és szőlő-zuzókat gyártanak és szállítanak Bécsből **MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA** mezőgazd. és szőlőművelési gépgyárai, vasöntője és gőzhámora.
BÉCS, II. FRANKFURT A/M. BERLIN.
Képes árjegyzékek kívánatra **ingyen és bérmentve** küldetnek.
Ügyes és megbízható ügynökök alkalmazást nyerne.

Minek PESTRE! Minek BÉCSBE!?
mikor nálam minden előpénz nélkül
50 kr. részletfizetésre
HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER-WILSON
GÉPEKET
5 évi jótállás mellett kaphatnak.
Családi ezélokra 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsértetne vagy igazítottan jutányos áron. Géptük, rések és csónak raktáromon mindig találhatók.
FISCHER MIKSA kereskedése
Léván,

SCHLICK-féle VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.
VI., külső váci-ut, 169699.
VÁROSI IRODA és RAKTÁR: VI. Podmaniczky utca, 14.
GŐZ- és JÁRGÁNYCSEPLŐ KÉSZÜLETEK.
SCHLICK-féle szabad. KET- és HÁROMVASU EKÉK.
SCHLICK-féle „HALADÁS” sorvető gépek Szórvavető gépek.
Schlick féle szab. Rayol ekék Schlick és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecsavágók, repavágók, repazuzók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darlók, gabonatisztító rosták, örlőmalmok tb.
Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.
Van szerencsénk ezennel t. ez. üzletbarátaink tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az **ezen irodai** helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel.
A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.
Képviselő: **KERN TESTVÉR** uraknál.

Máriacelli gyomorcsöppek.
Külnö hatású szer a gyomor minden betegségeiben.
Védjegy.
Fülfelhatalatlan étvágyhiány, gyomorégőség, rossz illatú lélekzet, feltuvodás, savanyu felbőffenés, kolika, gyomorhurut, gyomorégés, homok- és darakepződés, túlságos nyálképződés, sárgaság, undor és hányás, felfújás (ha a gyomortól ered), gyomorgörcs, székszorítás, a gyomornak etelekkel és italokkal való túlterhelése, giliszták, lep-, mál- és acaryeres bántalmak esetében. — Egy negyede ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr.
Közönl székletű Brády Károly gyógyszerész által Krensterben (Morvaország).
Kapható minden gyógyszerárban.
Ovást! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiak jeleit minden üvegnek piros, a fenti védjeggyel ellátott borítékba kell gőnyölve lennie és a minden üveghez mellékelve használati utasítás és a 100 mg. meg kell legyen lemmi, hogy az Krensterben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.
9
Léván Boleman Ede örökösei, Medveczky Sándor, Aranyos-Maróthon Bittó Károly, N. Lekéren Bolyos Gyula, Ipoly-Sághon Burko István, Nagy-Sallón Zsorna László, Selmezbányán Sztankay Ferenc, Szántón Meisels A. urak gyógyszerárban.